

Romeinen 13:1-7

1 de roeping van de overheid 2 de roeping van de burgers

Gemeente,

Wat doet dit stukje hier in de Romeinenbrief? Over de overheid. Terwijl het gaat over de liefde. Vanaf hoofdstuk 12:9. De liefde zij ongeveinsd/oprecht. En hoofdstuk 13 vers 8 gaat ook weer over de liefde: zijt niemand iets schuldig dan elkaar lief te hebben. Dat lijkt naadloos aan te sluiten bij het slot van hoofdstuk 12. Wat doet een gedeelte over de overheid daartussenin?

Toch is er wel een verband te ontdekken. In het kader van de liefde staat in hoofdstuk 12:19 Wreekt uzelf niet, beminden. Mij komt de wraak toe, zegt God.

Dat betekende, zagen we vorige keer, dit: het is mij verboden zelfs de moordenaar van mijn vrouw iets kwaads toe te wensen. Wij zijn geroepen het goede voor te hebben met alle mensen, ook de mensen die ons en onze geliefden kwaad doen. Als ik zie voor mijn ogen dat iemand mijn vrouw neerschiet, dan is elke opwelling van drift die het hem betaald wil zetten zonde. Zoals de catechismus in zondag 40 zegt dat ik mijn naaste nooit door enig middel mag onteren, kwetsen of doden, en dat ik alle wraakgierigheid heb af te leggen. En elke opwelling daarvan die in mij opkomt, die bewijst dat ik mijn leven lang vergeving nodig heb. Dat ik in mezelf niet voor God kan bestaan. Wie voor eigen rekening voor God verschijnt die moet ook dit gebod nooit overreden hebben. En dat ik mijn leven lang te strijden heb tegen mijn zondige natuur. Als iemand mij het leven niet gunt, mag ik hem nog geen schrammetje gunnen. Naar het voorbeeld van Jezus, Die aan het kruis werd genageld en toen bad voor die Hem kruisigden: Vader vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen. De liefde wreekt zich niet. De liefde zoekt het goede, de bekering, van alle mensen. Geen wraak. God zal het vergelden.

Wanneer zal God dat doen? Wanneer zal God alle onrecht wreken? Op de dag van de wederkomst van de Heere Jezus. Dan zal God recht doen. Over alle geweld, onrecht, kwaad dat is gedaan. Die dag gaan we tegemoet, de dag dat Christus rechter zal zijn. Dat Hij orde op zaken zal stellen. Die dag komt. En dat betekent dat ik mijn recht niet hier en nu hoeft te halen. Dat ik niet hier en nu alles hoeft te krijgen. Laat ik hier onrecht verdragen, lijden dragen, vervolging ondergaan. Straks zal ik verheerlijkt worden. Na dit leven, na Jezus komst zal ik vergoeding ontvangen, meer dan genoeg. Een echt christen hoeft het hier en nu niet allemaal niet hebben. Al die vervolgte christenen, ze

mogen weten dat straks hun tijd komt, hun heerlijkheid wacht, hen vergoeding gedaan zal worden. Dat maakt mij hier en nu rustig en verdragend, dragend en geduldig.

1 De roeping van de overheid

Maar dat is niet alles. Gods wraak is niet alleen een zaak van straks, in het eindgericht. Het is ook een zaak van hier en nu. Maar dan door de overheid. Lees 13 vers 4 maar: de overheid is Gods dienares. Een wreekster, om wraak te doen, tot straf van hem die kwaad doet. Dus toch wraak en straf. Hier en nu al. Maar dan door overheid. En daar gaat het over in dit begin van hoofdstuk 13, in aansluiting dus op 12:19.

De overheid is dus ingesteld door God om iets van Zijn wraak uit te oefenen in dit leven, in de samenleving. Dan hebben we het over overheden, rechters, politie. Want anders gaat het niet goed. Als er geen overheid, rechterlijke macht en politie is, dan gaat het verkeerd. Verder doorgedacht zonder juf of meester in de klas gaat het niet goed. Dan gaat ieder zijn eigen gang. Dat wordt soms bewezen als in een gebied de stroom uitvalt, dat er direct geplunderd en geroofd wordt, want beveiligingsinstallaties doen het niet en de politie heeft zijn handen vol met andere dingen. Dan breken zulke kwade machten los. Als er nooit op snelheid wordt gecontroleerd, als er nooit bekeuringen worden gegeven, als er nooit arrestaties worden verricht, dan wordt de weg een racebaan, een stoplicht een lachertje, eigendom een gevaarlijk iets. En dan denkt elke ware christen als het goed is: daar zou ik ook toe in staat zijn. Tot plunderen, race gedrag, en door rood rijden, ook ik ben ertoe in staat.

Dat zou de duivel graag willen! Wat zou de duivel dat graag hebben. Dat ieder mens maar raak zou plunderen en stelen en racen omdat er toch geen politie is of functioneert. Van zo'n samenleving zou de duivel schik hebben. Maar Jezus heeft de duivel overwonnen. Met Zijn leven, sterven en opstanding heeft Jezus de duivel overwonnen. En zeer tegen de zin van de duivel heeft Jezus overheden ingesteld. Regeerders, rechters, politie. Om de samenleving leefbaar te houden, om te zorgen dat mensen niet ongebreideld hun gang durven gaan.

Daarin zien we wat concreet de roeping van de overheid is. Vers 3 en 4. Om hen die goede doen, lof te geven. Vers 3. Als iemand goed doet, behulpzaam is, klaar staat voor anderen, zich inzet voor zijn naaste, dan hoort hij lof te ontvangen van de overheid. Zoals wanneer iemand een lintje, een koninklijke onderscheiding krijgt. Wat mij betreft niet alleen voor bestuurlijke functies, maar ook een mantelzorger, of een hardwerkende boer. En als je je goed gedraagt, dan krijg je geen politie op je dak, wordt je niet gearresteerd

en krijg je geen bekeuring. Zo is de overheid Gods dienaar, bedoelt om wie goed doet aan te moedigen en te belonen en wie zwak is te beschermen. Haar tweede taak, vers 4a, als een dienaar, letterlijk diaken van God. Die dient en te hulp komt wie zwak is, weinig mogelijkheden heeft. Sociaal zwakkeren, langdurig zieken, gehandicapten, zij die hoe dan ook aan de rand of onderkant van de samenleving terecht zijn gekomen.

En de derde taak van de overheid is in vers 4b beschreven. Maar indien jij kwaad doet, zo vrees. Want de overheid draagt het zwaard niet tevergeefs. De overheid mag straffen. Een wreekster, tot straf van hen die kwaad doen. Wie kwaad doet, moet gestraft worden. Niet buitensporig, maar naar recht. En het zwaard staat dan voor alle vormen van straf. Zelfs in bepaalde, voor zover mogelijk 100 procent bewezen gevallen van moord, voor de doodstraf. Want het leven is God lief. Elk mensenleven vertoont nog iets van Gods beeld. Wie daaraan komt, wie zich daaraan moedwillig en kwaadaardig vergrijpt, aan het leven, die heeft van de overheid de hoogste straf te wachten die de overheid maar geven kan.

Waarbij ook het verschil naar voren komt. De overheid is Gods dienaar, tot wreekster van hen die kwaad doen. Maar boven de overheid staat God. Die in Zijn Evangelie laat verkondigen dat er vergeving is in de Heere Jezus. Dat er vergeving is in het bloed van de Zoon van God, Die Zijn leven gaf op Golgotha. En daar is de straf van de overheid op gericht. Ook de doodstraf. Dat een mens gaat denken: o, als de overheid me al straft, hoeveel God dan? Als de aardse rechter me al schuldig verklaart, hoeveel te meer straks de hemelse Rechter. Dan zal ik zeker ook schuldig bevonden worden. Dan krijg ik de hoogste straf die God kan opleggen, de eeuwige. Dat loopt niet goed af met mij. O, wat heb ik vergeving nodig. Wat heb ik genade nodig. Wat heb ik nodig het bloed van Hem Die Zijn leven gaf. Dat is bedoeling van de straffende overheid. Dat die mensen doet vrezen voor Gods oordeel en zo doet verlangen naar vergeving, naar Jezus.

Want boven de overheid staat God. Want de overheid let alleen op wat je doet. Die het kwade doet. Als ik in mijn hart mijn buurman verwen, mijn collega doodwens, mijn medeweggebruiker weggijk, de politie in gedachten raak rijd. Dan hoef ik voor de overheid niet bang te zijn. Zolang ik het niet doe, maar alleen denk, heeft de overheid geen enkel aanknopingspunt. Maar God let ook op wat je denkt, wilt, verlangt. God telt je gedachten, je opwellingen, je verlangens mee. Voor God zijn die als daden. Ook al heb ik nooit met de overheid te maken gehad, met God krijg ik wel te maken. En dan liggen de zaken anders. Al mijn gedachten, opwellingen stellen me schuldig. En wie zal dan bestaan? Alleen die in Jezus Christus is. En God ziet ook wat een stille, zwoegende moeder doet, of verdragende vrouw doet, of

zelfverloochenende mantelzorger doet. Al gaat het aan de overheid voorbij en krijgt iemand nooit een lintje, God ziet het. En al wat gedaan werd uit liefde tot Jezus dat houdt zijn waarde en blijft eeuwig bestaan.

De overheid is dus geroepen tot orde n de samenleving. Dat wij stil en gerust kunnen leven. Dat misdaad voorkomen en gestraft wordt. En dat er zodoende ook ruimte en rust is om het Evangelie te verkondigen. Dat er plaats is om kerkdiensten te houden, ongestoord en in alle veiligheid en rust.

2 de roeping van de burgers

Daarom is de roeping voor een onderdaan allereerst om zich aan de overheid te onderwerpen. Vers 1. Alle ziel zij de machten over haar gesteld onderworpen. vers 5. Daarom, omdat de overheid God dienaar is, is het nodig onderworpen te zijn.

Dat is geen vreemd geluid in de Bijbel. De machten over ons gesteld moeten we in alle relaties onderworpen zijn. Efeze 5 werkt dat uit mbt de vrouw aan de man, het kind aan de ouders, de slaven aan hun heren. Weet je plaats, je door God gegeven plaats is een Bijbelse lijn. Populair of niet, het is Bijbels. En hier gaat het om onderdanen tov de overheden. Wees onderworpen.

En net als bij de andere relaties is daar één grens voor. En dat is de grens dat wij God meer gehoorzaam moeten zijn dan mensen, welk mens dan ook. Dus als de overheid ons dingen opdraagt die tegen Gods wil ingaan dan is ongehoorzaamheid geboden. Geboden, ook al bedreigt de overheid dan met straf en sancties. Dat heeft dan niets te maken met lekker een beetje de overheid jennen en lekker een beetje eigenwijs zijn, nee, dan moet het, tot elke prijs. Denk aan Daniel zijn vrienden in Babel. Wat de koning ook dreigde in Daniel 3 te zullen doen als zij niet bogen voor het beeld. De vurige oven. Maar ondanks die dreiging konden ze niet aan de overheid gehoorzaam zijn. Want zij moesten buigen voor een beeld en niet voor God. Zij moesten iets doen van de overheid wat God had verboden. Dan is ongehoorzaamheid plicht. Goddelijke plicht.

Maar dan hebben we het over anderen dingen als dat ik persoonlijk of mijn beroepsgroep oneerlijk behandeld wordt. Dat ik als één verdiener onevenredig zwaar belast wordt. Dat ik als boer of werker in de bouw niet de waardering en de mogelijkheden krijg die ik verdien. Dat ik als winkelier die mijn winkel op zondag dichthoud inkomsten derf. Dat ik als christen wordt benadeeld of achtergesteld. Dat zijn geen redenen om de overheid ongehoorzaam te zijn. Dat zijn dingen van andere orde dan dat ik verplicht

wordt God ongehoorzaam te zijn. Dus geen ongehoorzaamheid. En geen verstoring van de openbare orde.

Laat ik op waardige wijze mijn zorgen en mijn zienswijze kenbaar maken. Waarbij ik me wel diep heb af te vragen: wat voor beeld roep ik op? En: wat raakt mij dieper? Raakt het mij dieper als God in Zijn eer wordt aangetast of als ik in mijn portemonnee of beroep wordt aangetast? Wanneer bruist het het meest in mij? Is dat als Gods dag ontheiligd wordt door profvoetbal en dat mogelijk wordt gemaakt? Als ongeboren leven wordt geaborteerd in onze samenleving? Als vloeken op tv is toegestaan? Bruist het het meest in mij als God wordt aangetast in Zijn eer?

Of als mijn portemonnee geraakt wordt? Als mijn uitbreidingsmogelijkheden beperkt worden? Als mijn beroepsgroep aangepakt wordt?

Wat raakt me het meeste? Als ze aan God komen? Zijn eer, Naam, wetten? Of als ze aan mij komen? Wat voor indruk geven wij naar de overheid toe: christenen zijn net als alle mensen: als ze zich achtergesteld voelen gaan ze roepen. Of; christenen zijn echt andere mensen: als je aan hen komt, hoor je ze niet, maar als je aan hun God komt, dan slaan ze aan.

Daarom onderwerp u. Zoals Jezus deed. Toen Hij zo onrechtvaardig werd behandeld door de overheid. Ten onrechte ter dood veroordeeld. Ten onrechte ter dood veroordeeld. Maar Hij kwam niet in opstand. Hij zweeg en liet het gebeuren.

Zoals Guido de Bres zei. De man van de Nederlandse Geloofsbelijdenis waarvan we artikel 36 hebben beleden met elkaar. Enkele jaren later werd hij erom opgepakt. En ter dood veroordeeld als protestantse christen van de Reformatie. En voor hij aan de galg gehangen werd, sprak hij het volk, zijn aanhangers nog toe. En wat zei hij oa.: onderwerp u aan de overheid. Kom niet in opstand. Breng geen onrust en verwarring aan in de samenleving.

Daar kunnen wij nog wel van leren denk ik dan. Leren wat de verzen 6 en 7 zeggen als tweede roeping voor de burgers: dan gaat het eerst om twee soorten belasting in die tijd. Dus: wat je betalen moet aan belasting, of aan btw of aan tolwegen, betaal dat. En daarna over twee soorten van respect: vrees en eer. Geef ontzag en achting aan wie daar aanspraak op mag maken vanwege zijn positie. En dat geldt dan niet alleen de overheid, maar ook politie, leerkrachten, ambtsdragers, ouders. Dus het gaat om wat je doet: betaal belasting, ontwijk en ontduik niets, verzwijg niets, houdt niets achter. En hoe je het doet: met respect en achting voor politici, ook die van partijen

waarmee je het helemaal oneens bent, politie, leerkrachten. Hoe praat je over hen? Over politie, leerkrachten, politici?

Daarin hebben ouders het voorbeeld te geven. Hoe praten wij over de politie? Over ambtsdragers? Als wij als ouders geen respect uitstralen voor de politie, is het dan vreemd dan onze kinderen het niet hebben voor leerkrachten?

Daarom: onderwerp u aan de overheid zolang het binnen de grenzen van Gods geboden kan en mag. Daar noemt vers 5 twee redenen voor. De straf. Want als je de overheid ongehoorzaam bent en dwarsboomt krijg je straf. Daar is zij Gods dienaress voor. Maar ook het geweten. Dus je verhouding tot God. Hoe je je gedraagt tov de overheid heeft te maken met je geweten, je vrede met God. Als je de overheid niet eert, heb je geen gunst van God meer in je ziel. Dan slaat je gebedsleven dicht, je kunt niet meer aan het Heilig Avondmaal.

Wat dan wel? Als derde roeping: bid voor de overheid en allen over ons gesteld. Laten we bidden voor mensen die zoveel macht, roeping hebben gekregen. I Timotheus schrijft het ook voor. Om te bidden voor koningen en hooggeplaatsten opdat wij een stil en gerust leven mogen leiden in alle godzaligheid. Bid voor leerkrachten, politie, rechters, regeerders, koningshuis. Wel eens voor de politie gebeden?

Zou het dan ook niet waar zijn dat een volk de overheid krijgt waar het om vraagt, die het verdient? Als tuchtiging van God over een biddeloze natie, een biddeloze kerk? Een volk dat Gods inzettingen niet ter harte gaat, een kerk die meer over zichzelf inzet dan over de rechten van haar God? Dat we krijgen waar we zelf om hebben gevraagd de afgelopen jaren?

En kan een wettige overheid die heel veel scheef doet en heel veel verdrukt en onrecht doet geen stof tot verootmoediging zijn? Een tuchtiging tot bekering? Niet eerst de straat op, maar eerst de knien buigen voor God: wij hebben het ernaar gemaakt. Niet eerst kritiek op de overheid, maar eerst schuldbelijdenis over onszelf. En wederkeer tot God. In de verdrinking roepen tot God? Hem weer nodig krijgen.

En hoe zit het dan met opstand? Is er recht van opstand tegen de overheid? De Reformatie heeft, lijkt mij terecht, gesteld dat dan de lagere overheden dit moeten doen. Niet privé personen in solo acties. Maar de overheden die ervoor zijn. Zo kwam Willem van Oranje in opstand als prins der Nederlanden tegen Spanje, de 80 jarige oorlog. Zo leidde in de WO II de regering in ballingschap het verzet tegen de Duitse bezetter. De lagere

overheden als leidinggevend in opstand tegen hogere overheden. Maar niet als privé persoon eens van me af slaan.

De roeping van de overheid, de roeping van de burgers. En nog gaat het zo vaak fout. En nog is er zoveel onrecht. En nog gaat er zoveel scheef. In elke samenleving. In alle tijden. Onrecht is er blijft er. Het recht van de sterkste lijkt en blijkt soms te gelden. Onrecht is er.

En christenen worden vervolgd. Ten onrechte beschuldigd van staatsgevaarlijke activiteiten. En als misdadigers opgesloten en veroordeeld. Zoveel landen waar dat gebeurt.

En Gods eer wordt in zoveel samenlevingen met voeten getreden. Zijn gaven, Zijn instellingen, Zijn Naam ze worden gelasterd en vertrappt.

Erg he? Hebben we er last van? Wie leeft met een houding van: ik heb het hier redelijk goed. Ik geniet best wel van mijn leven. En verder kijk ik niet. Verder bemoei ik me nergens mee. Ik hoef niks te weten van de vervolgte kerk, ik maak me niet druk om ontheiliging van de zondag in de samenleving. Wie zo leeft, die zit er niet mee. Maar durf je je dan een christen te noemen? Als je tevreden bent als jij maar lekker leven kan?

Opmerkelijk is dat in de NGB na artikel 36 nog een, nog één artikel komt. Art 37. En dat gaat over het laatste oordeel. Als Jezus terugkomt en Hij zal oordelen. Wat de overheid nooit lukt, zal Hij komen doen. Alles wat er onder de beste, laat staan de slechtste, overheid nog overblijft aan verdrukking, onrecht, en wat dies meer zij, dat zal Hij in orde brengen. Hij zal orde op zaken stellen. Hij zal ook gedachten en opwellingen oordelen. Hij zal op alle onrecht terugkomen. Hij zal de eer van Zijn God in volle glorie herstellen. Verdrukten worden verhoogd. Verdrukkers worden vernederd. God eer en recht wordt in volle luister aangebracht. Dan komt art 37 over Jezus, Die zal oordelen en Rechter zal zijn.

Dat is de hoop voor wie er hier onder lijdt. Dat is het uitzicht voor wie hier zo vaak bedroefd is om wat er aan onrecht en Gods ontering blijft. Dat is de verwachting voor wie hier lijdt omwille van Gods Naam. Het hoeft niet allemaal hier en nu te gebeuren. Er wacht een Koninkrijk van louter recht en gerechtigheid.

Daarom verwachten wij die dag met groot verlangen. U ook?

Amen